

ชื่อ      รายงานการประเมินโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

อาจารย์ที่ปรึกษา    ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองสุข วันแสน  
ปีที่ทำการวิจัย      2548

บทคัดย่อของ

|               |           |
|---------------|-----------|
| นายอุดมศักดิ์ | เพชรผา    |
| นายสมัย       | อดทน      |
| นายอรรคพล     | เทียบคุณ  |
| นายสกุล       | หมื่นสุข  |
| นายไพบุลย์    | ศรีสุธรรม |
| นายสมพร       | มโนรัตน์  |
| นางสาวรจนา    | ขอร่ม     |

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท การบริหารการศึกษา)  
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อประเมินปัจจัยการดำเนินงานตามโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง  
ในด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ แผนปฏิบัติการของโรงเรียน
2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานในด้านการปฏิบัติตามแผน บทบาทหน้าที่ที่ได้รับ  
มอบหมาย การมีส่วนร่วม ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามโครงการประชาธิปไตยใน  
โรงเรียน
3. เพื่อประเมินผลสำเร็จ ในการดำเนินงานตามโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน

## วิธีการดำเนินการประเมิน

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู ข้าราชการครูที่รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 289 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครู ข้าราชการครูที่รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 40 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้นใช้เก็บข้อมูลจากผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้นใช้เก็บข้อมูลจากนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบโครงการและข้าราชการครู

ฉบับที่ 2 สำหรับสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

## วิธีการและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาลักษณะของตัวแปรที่จะวัด กำหนดโครงสร้าง ขอบเขตของตัวแปร โดยศึกษาจากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นหลักของตัวแปรที่จะวัด หรือคุณลักษณะต่าง ๆ และแจกแจงให้เป็นประเด็นย่อย ๆ โดยให้ครอบคลุมประเด็นหลักของโครงการ

ขั้นที่ 3 กำหนดสัดส่วนและจำนวนข้อความจากประเด็นหลัก และกำหนดชนิดหรือรูปแบบคำถามให้เหมาะสม และสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

ขั้นที่ 4 ร่างและพิมพ์เครื่องมือ (แบบสอบถาม)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ คือ ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือจนกว่าจะพบว่ามีความเหมาะสมนำไปใช้เก็บข้อมูล

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษามีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. ดำเนินการแจ้ง และขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาของผู้รับผิดชอบโครงการให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในครั้งนี้
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการออกไปสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการระหว่างวันที่ 20-29 มีนาคม พ.ศ. 2548
4. ดำเนินการติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพผู้ตอบ โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าจะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลที่เป็นแบบปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ จะวิเคราะห์โดยแยกแยะความเหมือนหรือความสอดคล้องและความแตกต่างของเนื้อหาสาระแล้วสรุปสาระสำคัญในเชิงบรรยาย

## สรุปผลการประเมิน

### 1. ผลการประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงาน

1.1 ผลการประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงานรายด้านและรายข้อ ตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวม มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.32$  ;  $S = 0.71$ ) ซึ่งปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 5 รายการ คือ บุคลากรในโรงเรียนมีความตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามระบบประชาธิปไตย บุคลากรในโรงเรียนผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนมีคุณลักษณะเหมาะสม โรงเรียนจัดทำแผนงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้เป็นรายลักษณะอักษร ประชาธิปไตยในโรงเรียน ส่วนอีก 8 ข้อที่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ บุคลากรในโรงเรียนอุทิศเวลาต่อการปฏิบัติงานโครงการ ประชาธิปไตยในโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย บุคลากรในโรงเรียนผู้รับผิดชอบงานประชาธิปไตยมีจำนวนเพียงพอ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเพียงพอ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานองค์กรเอกชน และผู้มีจิตศรัทธาอื่น ๆ โรงเรียนมีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ตรงตามความต้องการ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนจากหน่วยงานและองค์กรอื่น

1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยการดำเนินงานรายด้านและรายข้อ ตามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ด้านปัจจัยการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวม มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.24$  ;  $S = 0.70$ ) ซึ่งปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 2 รายการ คือ บุคลากรในโรงเรียนมีความตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียน และโรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้เป็นรายลักษณะอักษร ส่วนอีก 11 ข้อที่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนอุทิศเวลาต่อการปฏิบัติงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามระบบประชาธิปไตย บุคลากรในโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานประชาธิปไตยมีจำนวนเพียงพอ บุคลากรในโรงเรียนผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนมีคุณลักษณะเหมาะสม โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเพียงพอ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานองค์กรเอกชน และผู้มีจิตศรัทธาอื่น ๆ โรงเรียนมีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ตรงตามความต้องการ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนจากหน่วยงาน และองค์กรอื่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนนำผลการสำรวจมาเป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

### 1.3 ผลการสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ด้านปัจจัยการดำเนินงาน พบว่า

1.3.1 โรงเรียนมีวิธีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นผู้สนใจใฝ่ใฝ่รับผิดชอบงานประชาธิปไตยในโรงเรียน

1.3.2 วิธีการคัดเลือกบุคคลให้รับผิดชอบงานประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยคัดเลือกจากผู้ผ่านการฝึกอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด

1.3.3 โรงเรียนมีวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจบุคลากรในการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยการให้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา และให้ศึกษาจากเอกสารของทางราชการ

1.3.4 โรงเรียนได้สนับสนุนปัจจัยเพื่อส่งเสริมงานประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่เพื่อโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนตามความเหมาะสม

## 2. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน

2.1 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบโครงการผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการในการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมมีกระบวนการดำเนินงานเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.36$  ;  $S = 0.81$ ) ซึ่งกระบวนการในการดำเนินงานตามโครงการไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีกระบวนการในการดำเนินงานเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่น่าพอใจ จำนวน 2 รายการ คือ มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้อย่าง ชัดเจน และโรงเรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา ส่วนอีก 6 ข้อ มีกระบวนการดำเนินงานเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีการจัดส่งครู อาจารย์เข้าอบรมเกี่ยวกับงานประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการ

ประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โรงเรียนจัดให้มีแผนงาน โครงการที่เป็นปัจจุบัน โรงเรียนจัดให้มีปฏิทินการทำงานตามโครงการที่ชัดเจน โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศ การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ

2.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานตามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียน พบว่า ด้านกระบวนการในการดำเนินงาน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวม มีกระบวนการดำเนินงานเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.21$  ;  $S = 0.77$ ) ซึ่งกระบวนการในการดำเนินงานตามโครงการไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า มีกระบวนการในการดำเนินงานเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 1 ข้อ คือ มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ส่วนอีก 7 ข้อ มีกระบวนการดำเนินงานเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีการจัดส่ง ครู อาจารย์ เข้าอบรมเกี่ยวกับงานประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โรงเรียนจัดให้มีแผนงาน โครงการที่เป็นปัจจุบัน โรงเรียนจัดให้มีปฏิทิน การทำงานตามโครงการที่ชัดเจน โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โรงเรียน จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ โรงเรียนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา

2.3 ผลการสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ด้านกระบวนการดำเนินงานดำเนินงาน พบว่า

2.3.1 การดำเนินงานตามโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนได้มีการประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ

2.3.2 การดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ทุกขั้นตอน

2.3.3 โรงเรียนได้สนับสนุนการดำเนินงานโดยจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดหา งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์จากชุมชน จัดทำห้องที่เพื่อโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนตามความเหมาะสม

### 3. ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงาน

3.1 ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ด้านผลสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวม มีผลสำเร็จในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.70$  ;  $S = 0.59$ ) ซึ่งผลสำเร็จในการดำเนินงานตาม โครงการผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ผลสำเร็จในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 11 ข้อ คือ โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎ

ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีการเคารพสิทธิของผู้อื่น โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีความประพฤติด้านคารวธรรม โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีความประพฤติด้านสามัคคีธรรม โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีความประพฤติด้านปัญญาธรรม นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนในการเลือกตั้งคณะกรรมการหรือผู้แทนองค์กรได้ถูกต้อง นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี นักเรียนเป็นผู้มีบุคลิกภาพ กริยามารยาทเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย นักเรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานส่งผลดีต่อนักเรียน คณะครู สถานศึกษาเพียงใด และผู้บริหารโรงเรียน ครูกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจในพฤติกรรมของนักเรียนมากน้อยเพียงใด ส่วนอีก 1 ข้อ ที่มีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นผู้กล้าพูด กล้าคิด กล้าแสดงออกในทางที่ไม่ขัดต่อข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมาย และศีลธรรมอันดี

3.2 ผลการประเมินด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานตามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ด้านผลสำเร็จในการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวม มีผลสำเร็จในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.65$  ;  $S = 0.84$ ) ซึ่งผลสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลสำเร็จในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ จำนวน 8 ข้อ คือ โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียน มีการเคารพสิทธิของผู้อื่น โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียน มีความประพฤติด้านคารวธรรม โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีความประพฤติด้านสามัคคีธรรม โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนมีความประพฤติด้านปัญญาธรรม นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนในการเลือกตั้งคณะกรรมการหรือผู้แทนองค์กรได้ถูกต้อง การดำเนินงานส่งผลดีต่อนักเรียน คณะครู สถานศึกษาเพียงใด และผู้บริหารโรงเรียน ครูกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจในพฤติกรรมของนักเรียนมากน้อยเพียงใด ส่วนอีก 4 ข้อที่มีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นผู้กล้าพูด กล้าคิด กล้าแสดงออกในทางที่ไม่ขัดต่อข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมาย และศีลธรรมอันดี นักเรียนเป็นผู้มีบุคลิกภาพ กริยามารยาทเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย และนักเรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ผลการสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ด้านผลสำเร็จของการดำเนินงาน พบว่า

3.3.1 การดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ คือ นักเรียนเป็นมีระเบียบ มีวินัย มีความรับผิดชอบ

3.3.2 การดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียนส่งผลให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรม คือ นักเรียนเป็นผู้มีคารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม

3.3.3 โรงเรียนได้มีการขยายผลการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียน ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยการจัดทำจุลสารประชาสัมพันธ์แจกจ่ายไปตามหน่วยงานอื่น

4. ผลการสรุปความคิดเห็นด้านปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ในการดำเนินงานโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านกล้วยกว้าง

4.1 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินการ

4.1.1 โรงเรียนมีจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนไม่เพียงพอ แนวทางแก้ไข โรงเรียนควรจัดส่งบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนเข้ารับการฝึกอบรมประชุมหรือสัมมนา หรือให้ศึกษาเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 โรงเรียนจัดให้มีงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน แต่ไม่เพียงพอ แนวทางแก้ไข โรงเรียนควรจัดทำโครงการระดมทรัพยากร และงบประมาณจากชุมชน องค์กรเอกชน หรือองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อให้มีงบประมาณที่เพียงพอ

4.1.3 วิธีการที่จะทำให้โรงเรียนมีปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนเพียงพอ แนวทางแก้ไข ควรมีการประสานงานกับชุมชนและขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาอื่น ๆ

4.2 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ด้านกระบวนการทำงาน

4.2.1 ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินงานประชาธิปไตยในโรงเรียน คือ บุคลากรในโรงเรียนไม่เพียงพอ ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างไม่มีโอกาสในการนิเทศติดตามงานโครงการได้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง โรงเรียนได้แก้ไขโดยจัดส่งครูเข้ารับการอบรม สัมมนา และจัดหาเอกสารของทางราชการให้ศึกษาด้วยตนเอง ระดมทรัพยากรในท้องถิ่นสนับสนุน และโรงเรียนมีคำสั่งมอบหมายงานในหน้าที่ให้บุคลากรทุกคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ทำให้บุคลากรในโรงเรียนตั้งใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย



4.2.2 โรงเรียนมีบุคลากรจำนวนน้อยแต่ภาระงานมีมากจึงทำให้ขาดกระบวนการทำงานเป็นทีม ขาดความร่วมมือซึ่งกันและกัน แนวทางแก้ไข วิธีการที่จะทำให้กระบวนการดำเนินงานตามโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ คือ ทุกฝ่ายต้องให้ความตระหนักและเห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการที่จะพัฒนา ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมืออย่างจริงจังทุกขั้นตอน ตั้งแต่กระบวนการวางแผน กระบวนการดำเนินงานตามแผน กระบวนการกำกับ ติดตาม และกระบวนการวัดผล ประเมิน และรายงานผล

#### 4.3 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ด้านผลสำเร็จในการดำเนินงาน

ปัญหาด้านผลสำเร็จของการดำเนินงาน คือ นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก แนวทางการแก้ไข คือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอื่น ๆ สนับสนุน หรือส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เช่น กิจกรรมการกล่าวสุนทรพจน์ กิจกรรมขออนุญาต หรือกิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น